

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Exercitium Perfectionis, Et Virtutum Christianarum

In tres Partes distinctum

Rodríguez, Alonso

Coloniæ Agrippinæ, 1622

Cap. I. Quam Religioso conducat visitationes parentum, & profectiones in patria[m] fugere.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40093

TRACTATUS QUINTVS.

DE INORDINATO PAREN-
tum affectu.

CAPVT I.

*Quam Religioso conducatur, visitationes parentum & profectio-
nes in patriam fugere.*

Cap. 4. exa.
§. 7. & reg. 8.
summa 29.

VANTVM ad amorem & affectum, quem in parentes habere debemus, attingit, ponit nobis pater noster regulam, quæ omnes Religiosos decet.

Mat. 19. 29.

Vnusquisque eorum, qui Societatem ingrediuntur, consilium illud Christi sequendo. *Qui dimiserit patrem & matrem sibi patrem matrem, fratres & sorores, & quicquid in mundo habebat, relinquendum.* Imo sibi dictum existimet illud verbum:

Luc. 14. 26.

Qui non odit patrem & matrem, insuper & animam suam non potest meus esse discipulus. Et ita curandum ei est, vt omnem carnis affectum erga sanguine iunctos exuat, ac illum in spiritualem conuertat, eosque diligat eo solum amore, quem ordinata charitas exigit, vt qui mundo ac proprio amori mortuus, Christo Domino nostro solviuit, eumque loco parentum, fratrum & rerum omnium habet. Non satis est mundum corpore reliquisse, sed & necesse animo fieri, omnes affectus qui illi annexi sunt,

*Mundus est
& carnis, &
mente relin-
quendus.*

& ad mundana inclinant, deserere. Nam malum consanguineum amare, quæ consanguineus est, sed ideo plus amandus eo, qui non est huiusmodi. Si vero hic amor solum in natura fundatur; non est amor Christiano proprius, multo minus Religioso. Omnes enim homines etiam Barbari & gentiles consanguineis suis fauent, & his, qui ipsis natura coniuncti sunt, Christiano autem, & plus Religioso alius ascendendum, & amor hic in fornace probandus diuini amoris igne (vt ait Sanctus Gregorius) & illi amandi, non tam quod natura moueat ad illos amandum, quam quod Deus iubeat illos amari, circumcisedendo & restringendo, quicquid nocere & separare à summi boni amore potest, & eos solum amando, quod Deus illos amet, & quia vult, nos inuicem amare. Hocque illud est, quod regula docet, omnem affectum carnis exuendum esse, & in spiritualem conuertendum, faciendo ex proprio amo-

amore charitatis amorem, & ex carnis amore, amorem spiritus. Et huius rationem reddidit, quod Religiosus mundo mortuus esse debeat & proprio amori, & ideo iam in illo non amor mundi, sed solius Christi vivere debet. Et firmat Pater noster hanc regulam Sacrae Scripturae auctoritatibus: quod in aliis regulis facere non solet, quamvis facile id fieri poterat, nam nostrarum constitutionum doctrina ex Euangelio desumpta est: sed hanc solum nobis tradere volebat eadem simplicitate & sinceritate, quo illam à Deo acceperat. Dum vero incipit de parentibus agere, statim quod adfert auctoritatibus Sacrae Scripturae confirmat, ut & videtur facere, dum agit de bonis consanguineis relinquendis, tunc enim hanc adfert Scripturam: *Dispersit, dedit pauperibus: itidem Christi consilium: Da pauperibus.* Non dicit, daremus bona nostra consanguineis, sed pauperibus. Bene Pater noster animaduvertebat, hoc hic necessarium esse, quod affectus hic tam esset naturalis, & nobis congenitus, & qui tam altus in nobis egit radices, & tantum in nobis potest.

Hoc magni ponderis negocium Religioso est, & ideo fuse explicatum à Sanctissimo Basilio, Gregorio, Bernardo & aliis multis. Colligemus hic breuiter summam. Optime Sanctus Basilius tractat, quam necessarium Religioso sit consuetudinem & conuersationem consanguineorum fugere, & visitationes & profectiones in patriam negligere. Multasque allegat rationes, quæ quanti hoc sit ponderis liquido probant. Nam supra hoc, quod illa nullam utilitatem exhibemus, in super nostram ipsorum vitam tumultibus & turbationibus replemus, & peccatorum occasiones attrahimus. Dum enim illis nobis regalia, lites, bonorum & honoris iacturam, & omnia aduersa narrant, nobis omnis tristitiæ suæ imponunt, quod domum refectamus. Similiter multis occasionibus peccatorum irretimur, & ex consuetudine & commercio parentum & consanguineorum solet renouari memoria prioris vi-

ta, quæ non parua peccatorum occasio esse solet. Hinc enim priora vulnera in crudelescere solent, & sanguis renouari, in mentem veniens talis domus, talis locus, tale factum, & vna res aliam trahit, & ex vno in aliud denenitur, sic ut inquietem, turbationem & magnum damnum nobis accersamus. Et valde prægnans ratio hæc est de damno nobis hinc illato, sic ut spiritualis vita magistri suadeant, ne in memoriam reuocemus in particulari vitæ præteritæ peccata, etiam dum agimus de dolore & contritione pro illis ostendenda, sed solum in generali, colligantes ea quasi in fasciculum ne nobis nouam inquietem pariant. Quæto maiore nos damno afficiet, si nos nulla urgente necessitate huiusmodi occasionem aptemus. Certe non est, quod post inquietem & damnum quærent, quod sentis, tibi enim accersisti, & habes, quod meritus es.

Dicit præterea S. Basilius, quod qui delectantur agere & conuersari cum consanguineis, paulatim consuetudine in animo malos mores & affectus ab eis trahunt & imbibunt & anima mundanis occupata cogitationibus spiritus feruor & stabilitas refrigeratur & perditur, & priorum desideriorum firmitas debilitatur, secularibus se accommodant, & ad sæculum nihil tale sentientes redeunt, secundum illud Prophetæ: *Commisti sunt inter mundum regentes, & didicerunt opera eorum, & seruierunt sculptilibus eorum & factum est illis in scandalum.* Quod filii Israel cum Philisthæis moratibus accidere poterat, quod eorum idola adorarent, & eis scandalo & ruinæ essent, idem & tibi fieri potest, si cū consanguineis secularibus egeris, ut nihil sincere, sed fictæ & simulate & cum assentatione, facere queas sicut apud mundanos in vsu est: iam tibi eorum idola ardent, eorum honore & deliciis gaudes, repletus es præsumptione, & tui voti compos vis esse, quod tibi ex mundo adhæsit.

Aliam magni ponderis rationem adfert Sanctus Basilius, quæ nos monet commercium & conuersationem parentum & consanguineorum fugendam esse, ob

18

Basil in const. monast. c. 21.

Et senilium moribus animam imbuenda.

Et sensum ad mundum retrahendo. Psal. 115. 35.

Basil in const. monast. c. 21.

se, ob magnum incommodum, quod ex naturali compassione & propensione nascitur. Si enim quis cum consanguineis agit & conuersatur, ex natura inde sequitur ut eorum prosperis gaudeat & aduersis & iacturis tristetur, & se ideo curis & cogitationibus oneret, an videlicet illi suppetat, vnde viuant, quid ipsis desit si negocium hoc illis recte succedet, si honori eorum & bonis recte consultum erit.

*Hinc robur
virtutis elidi-
tur.*

*Nec manet aliud, quam
Religiosi-
mago.*

Quæ cogitationes & sollicitudines infirmant & minuunt virtutem & vires spirituales, sic ut post quantalacunque tentatione deiiciatur. Hinc (teste eodem Sancto Basilio) ut statua fit, quæ habitu religioso induta est, nullum tamen veritatem nec spiritum Religiosi habet: *Eoque promouet, ut habitum religionis tantum, instar statuæ, circumferamus, illi nullo pacto virtutum studio correspondentes. Non habet aliud, nisi corpus in religione, animus enim foris in mundo est inter consanguineos.*

*Cassian. coll.
14. c. 11.*

Narrat Cassianus de quodam monacho, qui cellam & habitationem prope parentes fixit, qui ipsis necessaria procurabant, sic ut nihil illi incumberet quam orationi & lectioni vacare. Ipse hoc multum delectabatur, sibi persuadens hanc tranquillam & sedatam vitam esse. Inuit quodam tempore visitatum magnum illum Antonium, & interrogabat Sanctus ubi habitaret? Respondebat ille se prope parentes degere, qui ei necessaria ministrabant, & si ei nihil aliud negotii superesse, quam Deo vacare. Dic mihi fili (inquit) dum aduersis premuntur parentes, an non tristeris? & dum prospere cum illis agitur, an non gaudeas eorum prosperitate? Dicit, non licet mihi minus facere.

Simpliciter verum fatebatur, quod vnius & alterius esset particeps. Aiebat Sanctus: Esto certus: quod in altera vita ut vnus eorum habebis, quorum in hac vita tristitiæ & lætitiæ fuis-

se comes. Cum sæcularibus in altera vita numerabitur, qui cum illis hic commercium habet. Hinc est, quod Sanctus Basilius ait, nostra plurimum interesse commercium & conuersationem consanguineorum vitare, quod enim oculi non vident, cor non appetit. Et ut ipsa opes relinquere, ut voto paupertatis relinquimus multum prodest, ut earum affectum perdamus; sic & re ipsa parentes & consanguineos relinquere, & cum illis non agere nec conuersari nos affectum illum carnis obliuisci faciet; sicque nos magnis inde prouenientibus periculis expediemus.

Multum refert nos actu ipso ab illis separari, ut & corde & affectu separeremur; si enim prius non præstetur, nec posterius præstabitur. Nam contingit nos longe ab illis remotos esse, & corde illos accedere, quod fiet, si cum illis agamus & conuersemur.

Hinc in religione nostra prohibentur nostrorum profectiones in partem, tam stricte, ut omnibus constet. Vi tamen sancta & utilis hæc cautela possit in actum deduci, necesse est, ut & nos auxiliares hic dexteram adferamus: dumque parentes vel consanguinei eius rei gratia licentiam à superioribus petunt, nos primi resistamus, & importune efflagitemus, ne id fiat, quod nobis non conducatur, nam ad hoc rationes nobis non deerunt, si velimus. Hacque ratione parentibus fit satis, nobisque consulitur, & aliquando parentibus. Hocque illud est, quod superiores expetunt, & valde ædificantur, dum dicis necessarium non esse, & de eo cum parentibus ages. Aliquando enim superiores, eis, qui tale quid petunt vel intercedunt satisfacere non possunt, nisi & tu inuenias, & licentiam quasi violentam & extortam dant, quæ non est obedientia sed permissio, mallet enim superior te non ire.

Hoc

Hoc consilium valde vtile tam in hoc quā aliis casibus. Dum consanguinei vel amici, vel alii quid à te petunt, vel negotiū à te curari volunt, quod vocationi vel instituto nostro non conuenit, ne reiicere torum onus in superiorem, ne cogatur vel iis recusare, vel annuere, quod petitur. Ne perimite negotium eo vsque peruenire, sed potius dissuade, quod petitur, amicis verbis, dicens hoc instituti nostri non esse. Hoc bonorum Religiosorum est, & non, vt quibusdam in more positum est, qui ne aliis displiceant, superioribus torum onus imponunt. Dicebat sanctus Hieronymus in illa Christi verba: *Estote prudentes sicut serpentes: Serpens ponitur exemplum, qui toto corpore occultat caput, vt illud, in quo vitatur, protegat.* Sic & nobis semper caput est defendendum, qui est superior, & non contra, non exponendum corpus, ne ictus in corpus cadat, & ne in superiorem culpam coniciamus, vt nos excusemus. Hocque summopere hoc in casu, de quo loquimur, ponderandum est; & sete totius huius negotii & similitum cardo in nobis vertitur. Vult quis, vt facile omnis difficultas superetur, videtur mihi hoc consultum illi, qui recte agere desiderat, vt quantum fieri potest, has visitationes & profeciones omittat, & dum hoc fieri nequit, optimum erit illas facere obedientia coactum, & ad superiorem referre, an quod periculum aduertat, quamuis non malum foret timore, & bene præparatum se iis accingere.

De Abbate Theodoro refertur, quod dum mater eum visitatum veniret, ferens multas Episcoporum & Prælatorum litteras, quibus petebatur, vt sibi filium videndi facultas fieret. Obtentaque à sancto Abbate Pachómio qui superior erat, hac facultate, respondit Theodorus: Pater sponde mihi, me pro hac visitatione in die iudicii rationem non redditurum, & faciam, quod petitur. Ait

sanctus Abbas: Fili, si tibi videatur, tibi non expedire, non te obligo. Nolebat alter spondere, & alter visitationem facere noluit, nisi superior pro eadem spondere valet: ideoque omissa est. Prospereque negotium successit, mater enim proposuit manere in quodam vicino monialium monasterio, cuius monachi curam habebant, sperans aliquando inter eisdem filium videre. Hic recte fecit, quod visitationem hanc nisi pura obedientia facere voluit, & nisi superior pro illo fideiuberet. Hoc modo bono religioso in patriam proficiscendum est. Et si nobis exploratum esset, quod in similibus profecionibus accidere solet, plus eas timereamus, & conaremur illas excusare & maiore diligentia impedires. Plenæ sunt historiæ & Patrum vitæ exemplis monachorum, qui huiusmodi itineribus se perdidit. Consultumque fuerit aliorum exemplis nos cautiore fieri, ne proprio malo cogamur sapere.

Ait sanctus Basilius: *Si mortuus es cum Christo à cognatis tuis secundum carnem; quid rursus inter ipsos conuersari cupis? si vero qua destruxisti propter Christum, rursus adificas propter cognatos tuos, transgressorem teipsum constituis. Ne igitur ob cognatorum tuorum necessitatem secesseris à loco tuo: nam discedens à loco, fortassis ex aquo discedes à moribus tuis, quod accidere solet: Non inuenietur Iesus inter cognatos & notos.* Recte sanctus Bernardus: *Quomodo bone Iesu inter meos cognatos inueniam, qui inter tuos minime es inueniurus? Si ergo Iesum inuenire desideras, non inter cognatos, sed in templo, in oratione, in collectione illum quære, illic enim reperietur.*

Legitur in B. Francisci Xauerii vita, dum Roma in Lusitaniam appelleret, vt in Indiam proficisceretur, & in itinere solum quatuor milliaria à patria abesset, eo ire noluerit, nec matrem, quæ adhuc supererat, nec cognatos visere, quamuis multum instaret,

ret, vt id fieret, & seiret elapsa hac occasione nunquam post similem se oblaturam. Idem & fecit P. Magister Faber, dum quinque à sua patria miliaribus abesset. Dumque P. noster Ignarius necessitate coactus Zogolam venisset, nunquam ad fratres domum, sed in Xenodochium diuertere voluit.

CAPVT II.

Religioso etiam cauendum, ne à consanguineis visitetur, quantum fieri poterit, & de communicatione per literas.

Visitationes consanguineorum cauenda.

Ephrem tom. 2. tract. de varia doctrina c. 53. Cap. 4. exam. 1. 2.

Pratum spirituale. Cyriacus fugit parentum conspectum.

BONO Religioso, qui sincere Deo seruire & profectui suo studere, & sine, propter quem ad religionem venit, potiri desiderat, huiusmodi consanguineorum visitationes, & in patriam profectioes vitandæ sunt: licet iusto titulo & colore fiant: sed ei enitendum, quantum poterit, vt commercium & conuersationem consanguineorum fugiat. Nec ei sufficere debet, si eos visum non eat, sed & laborandum, ne ab iis visatur. Ait sanctus Ephrem, vt cognatos moneamus & suadeamus, ne nos visant, nisi ad summum semel aut bis in anno. *Sed si inutilem illorum conuersationem penitus praecideris, melius ages.* Et merito inutilem vocat, eodemque verbo B. Pater N. in constitutionibus vitur; talis enim est. Et non solum nihil vtilitatis, sed potius damni multum adfert, vt dictum est. Vtque nobis constaret, quam Deo arrideat hæc sicitas, abstractio, & separatio à cognatis, nolle ab illis visitari; voluit idem Deus miraculo ostendere, & confirmare. In prato spirituali refertur, de sancto monacho, cui Cyriaco nomen, quod quodam tempore pater & materem visum veniebant; pulsabant cella ostium, sciens ipse qui essent, & ad quid venirent; ante ad Deum preces fu-

dit, vt liberaretur, neue ab illis videretur. Absoluta oratione ostium aperit, cella egreditur, à nemine tamen eorum conspectus est, nec animaduersum, cequis cella egredere; ipse vero procul inde abiit in solitudinem, nec redire voluit, nisi ante sciret illos abiisse. Et de Abbate Pachomio refert Surius, quod sorore eum visum veniente exire noluerit, vt illam videret, nee ab ea videretur, sed iussit illi per ianitorem nunciari: *Ecce audivisti me vivere. Bene valeo, vade in pace.* Vtile huic fuit responsum vt & Theodori matri, nam & hæc in monialium monasterio vicino mansit, & religiosa effecta est.

Nec solummodo visitationes, sed & communicationes per literas vitare debet religiosus, quantum in se erit; quod & illa, inquietem, & distractionem adferant. Vtque tu illos non visitans, multis te visitationibus expedias; sic & tu non scribens te multis eorum literis liberabis. Si tu noris homines relinquere, illi tua tibi negocia relinquunt. Totum à te dependet, si enim velis, ad omnia, quæcunque desiderabis media reperies. Iam patriam, domum, cognatos propter Deum reliquimus, conemur illa plane relinquere & illorum obliuisci; quo sic liberi & expediti simus, ad magis Dei reminiscendum, amandam & diligentius seruendum. Narrat Cassianus de quodam sancto monacho, qui valde orationi & contemplationi addictus erat, studebat cordis puritati & munditiei, vt talibus exercitiis necessarium est. Iam quindecim annos in solitudine vixerat, quibus exactis allatus ei ex patria sua Ponto literarum plurium manipulus à parentibus, cognatis & amicis. Recepto manipulo cepit apud se cogitare: si has literas legero, quor cogitationum causæ erunt? quantæ vndarum differentia in corde exsurgent? vanæ lætitiæ, si prospere cum parentibus agatur; vel inutilis tristitiæ, si male? quor dies eorum memoria, qui scripserunt, me detinebit, & orationis, & contemplationis meæ,